

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár hírlevele

VERITAS

Történetkutató Intézet és Levéltár

Tartalom

- **VERITAS-est**
- **Hírek**
- **Olvasnivaló:**
  - *Érdekességek a Kossuth-címerről*
  - *Magyar-szlovák kapcsolatok 1943-ban Olaszország kiugrása következtében*
  - *A diabetés igézete - Szubjektív ajánló a Diakönyv című albumhoz*
- **Cikkajánló**
- **Adatkezelési tájékoztató**

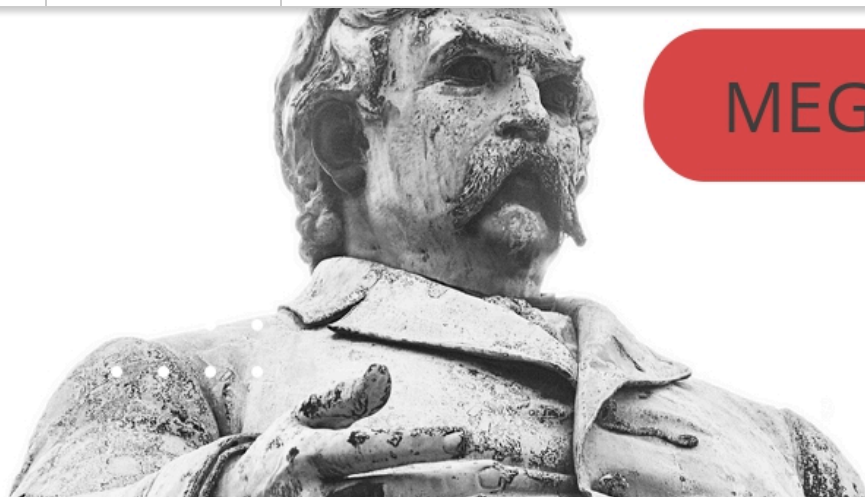

VERITAS-est

Gárdonyi Géza *Ida regényének* politikai, társadalmi, művészeti utalásai

Gárdonyi Géza *Ida regényének* politikai, társadalmi, művészeti utalásai címmel rendezzük meg 2025. január 7-én 18 órai kezdettel a VERITAS-estek soron következő beszélgetését. Az eseményen **Prof. Dr. Hermann Róbert**, intézetvezető moderálásával **Dr. Kovács Kálmán Árpád**, tudományos főmunkatárs és **Dr. Kovács Gábor**, egyetemi docens (Pannon Egyetem) vitatják meg az est témáját.

[A vita ezen a linken is követhető](#)

MEGHÍVÓ

A
VERITASTörténetkutató Intézet és Levéltár
tisztelettel meghívja Önt a

VERITAS-ESTEK

történelmi vitasorozat 94. programjára, amelynek témája:

Gárdonyi Géza *Ida regényének* politikai, társadalmi, művészeti utalásai**A beszélgetés
résztevői:**

Dr. habil. Kovács Gábor
egyetemi docens
Pannon Egyetem

Dr. Kovács Kálmán Árpád
tudományos főmunkatárs
VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár

2025. január 7. (kedd), 18.00

1093 Budapest, Zsil utca 2–4.

<https://veritasintezet.hu>

@veritastortenekutatointez7701

Moderátor:

Prof. Dr. Hermann Róbert
intézetvezető, kutatócsoport-vezető
VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár

Nemzeti
Kulturális
Alap

HÍREK

A Hűség napja alkalmából 2024. december 14-én 10:00-kor zajlott Sopronban a Hűségzászlónál a Honvéd Hagyományörző Egyesület és a soproni Hangképzés Egyesület közös megemlékezése, melyen **Prof. Dr. Szakály Sándor**, intézetünk főigazgatója és a

A lakiteleki Népfőiskola Alapítvány és az IKON Egyesület szervezésében, Lakiteleken a Hungarikum Ligetben, 2024. december 8-10 között Horthy István életét feldolgozó konferenciát rendeztek. A kormányzóhelyettes sokszínű tevékenységét nyolc Kárpát-medencei egyetem és főiskola, kilenc karának hallgatói és doktoranduszai mutatták be, egyéni kutatásaik alapján. Az elhangzott előadásokhoz, illetve az azokat megalapozó, korábban benyújtott tanulmányokhoz, szakértő zsűri fűzött értékelést, illetve látta el a hallgatókat a tudományos kutatások során alkalmazható tanácsokkal, további kutatási javaslatokkal. A zsűri elnöke **Prof. Dr. Szakály Sándor**, intézetünk főigazgatója volt. A zsűriben a Horthy-korszak jelentős kutatói: **Leonas-Bern Andrea** a Nemzetstratégiai Kutatóintézet kutató történésze, **Nyári Gábor** történész, a Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Levéltár ügyvezető igazgatója, és **Olasz Lajos** ny. főiskolai docens; valamint **Fekete Gyula** közgazdász és **Hetzmann Róbert** a Magyar Patrióták Közösségének elnöke is helyet foglaltak.

2024. december 18-án **Prof. Dr. habil. Szakály Sándor** intézetünk főigazgatója, az intézetünkkel együttműködő budapesti Facultas Humán Gimnázium igazgatója, **Dr. habil. Tóth Tibor** meghívására tartott előadást Magyarország második világháborúba történt belépéséről az érettségire készülő diákoknak.

Olvasnivaló

Érdekességek a Kossuth-címerről

Rögtön az elnevezése kapcsán kiemelhetjük, hogy Kossuth Lajos aligha vette volna jó néven, hogy róla nevezzék el a jelképet. Az 1945 előtti heraldikai szakirodalomban „Kossuth-címer” alatt a Kossuth család címerét értették. A korona nélküli magyar kiscímernek, ívelt oldalú pajzson történő ábrázolását „Kossuth-címerként” nagy valószínűséggel Révai József, a magyar kommunisták fő ideológusa vezette be a köztudatba a második világháború végét követő időszakban. Az 1945 és 1949 közötti kommunista szimbólumpolitikának pontos és részletes feltárása egyébként is sok újdonsággal és érdekességgel szolgálhat. Visszatérve Kossuth Lajoshoz és korához, a jelkép és a köztársasági államforma összekapcsolásának kérdésköre is visszavezet ehhez az időszakhoz. Az 1848. április 11-től szeptember 12-ig a pénzügyminiszteri tisztséget betöltő Kossuth, a koronás középcímert használta pecsétjén, illetve ez a címerváltozat került az akkori magyar papírpénzekre is. Ebből az időszakból egyaránt találkozhatunk egyenes, illetve ívelt oldalú pajzson szereplő címerekkel.

Kép forrása: 1848. szeptember 1-én kiadott 100 forint értékű pénzjegy. Magyar Nemzeti Múzeum, Éremtár D, 32B.912.1.

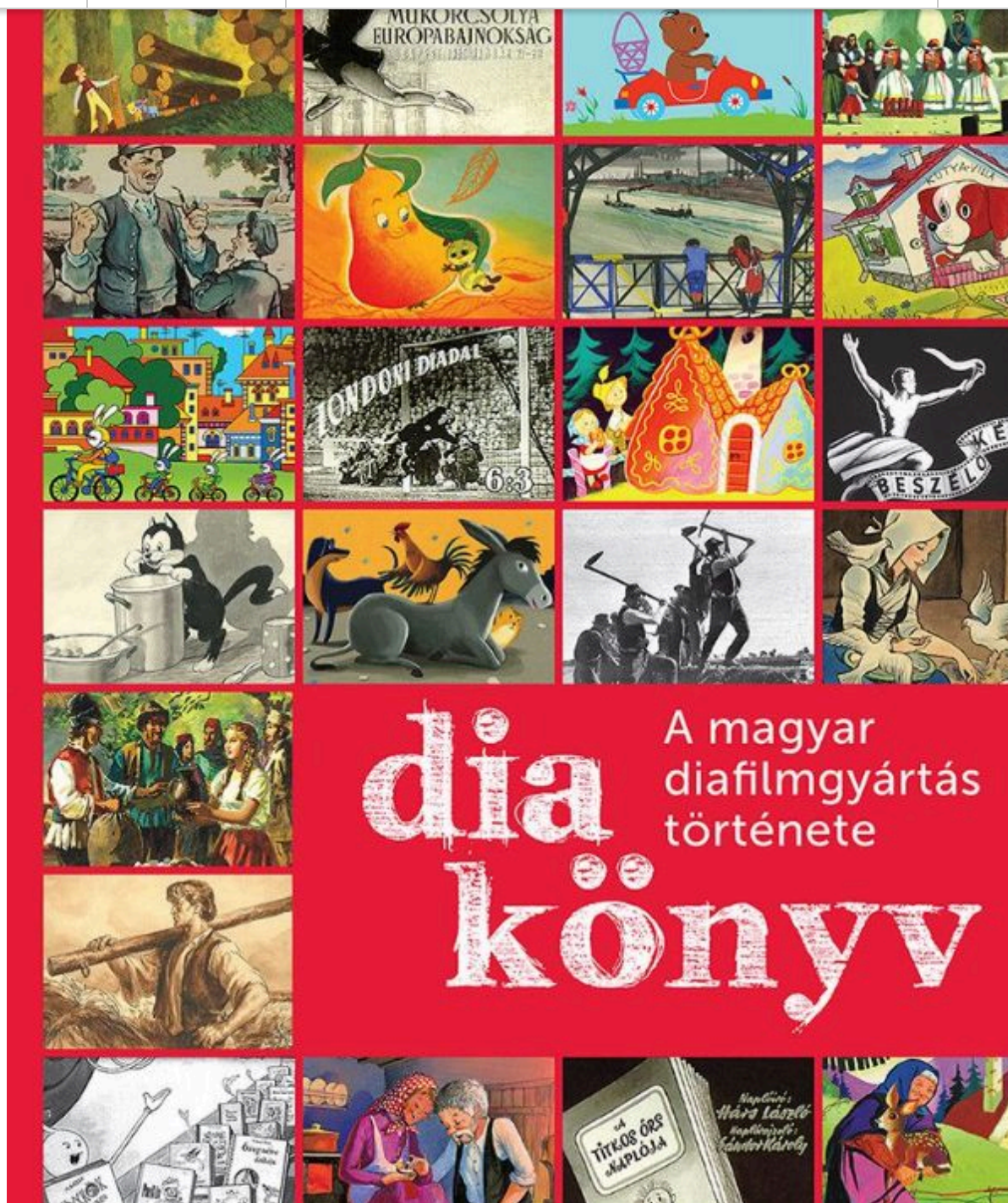
[Albert Zoltán Máté teljes cikke itt olvasható el](#)

1943 tavaszán és a kora nyári hónapokban olyan események történtek a Földközi–tenger térségében, amelyek mind Magyarországon, mind Európa más országaiban azt a hitet táplálták, hogy a nyugati szövetségesek totális győzelme és a tengelyhatalmak gyors összeomlása hamarosan bekövetkezik. 1943 februárjában megindult az egyesült angol-amerikai haderő támadása a tunéziai német-olasz hídfő ellen, majd Szicília, és Olaszország belseje irányába. 1943. július 24-én a Fasiszta Nagytanács Benito Mussolinit lemondásra kényszerítette, és arra szólította fel, hogy a hadsereg legfőbb parancsnokságát utalja vissza a király kezébe. III. Viktor Emánuel király felmentette Mussolinit miniszterelnöki állásából, és Badoglio tábornagyot bízta meg az új kormány megalakításával. Még ugyanezen a napon a király utasítást adott, az olasz csendőrségnek, hogy szállják meg Róma minden fontos pontját. Július 25-én a Ducét is azonnali lemondásra szólították fel, aki ennek eleget is tett. Később az olasz csendőrség letartóztatta és egy közeli kaszárnnyába, szállította.

Kép forrása: Wikimedia Commons / Horthy Miklós III. Viktor Emánuel olasz királlyal egy katonai parádén Rómában, 1936. november 25-én

[Janek István teljes cikke itt olvasható el](#)

A diavetítés igazete - Szubjektív ajánló a Diakönyv című albumhoz

A történeti recenziók szinte imamalomszerűen ismételt kliséje, hogy „a recenzeált kötetet nem csak a korszakkal foglalkozó szaktörténészek forgathatják haszonnal, hanem a történelem iránt érdeklődő szélesebb olvasóközönség érdeklődésére is számot tarthat”. Egy olyan kötetre szeretném felhívni a figyelmet, amely esetében ez éppen fordítva igaz. A *Diakönyv – A magyar diafilmgyártás története* című impozáns album nemcsak a magyar diafilmipar hagyománya és művészeti értékei iránt érdeklődő széles műkedvelő közönség, tehát például a diafilm- és meserajongó felnőttek vagy a rajz és grafika szerelmeseinek a kíváncsiságát keltheti fel, hanem annak lapozgatásában a XX. századi magyar történelemmel, illetve művelődéstörténettel foglalkozó szakemberek is örömet lelhetnek.

[Seres Attila teljes cikke itt olvasható el](#)

Cikkajánló

A huszadik században több lépcsőben is elvesztettük szuverenitásunkat

"A Kisantant Állandó Tanácsa meglelégedéssel állapította meg, hogy a Magyarországgal folytatott tárgyalások lehetővé tették olyan megállapodások megkötését, amely a Magyarország és a kisantant államok közötti mindennemű erőszakos eszköz alkalmazásáról való lemondást és a három állam részéről Magyarország fegyverkezési egyenjogúságának elismerését tartalmazza." - írja **Szakály Sándor**, intézetünk főigazgatója a Magyar Nemzetben megjelent cikkében.

[Szakály Sándor cikke itt olvasható](#)

Somogy megye múltjából - Rendszerváltoztatás a nagypolitika „peremvidékén”

Bertalan Péter, tudományos főmunkatársunk *Rendszerváltoztatás a nagypolitika „peremvidékén”* című tanulmánya a Magyar Nemzeti Levéltár Somogy Vármegyei Levéltárának évkönyvében jelent meg.

[Bertalan Péter írása itt olvasható](#)

Somogy kulturális folyóirat 2024/4.

Somogy kulturális folyóirat 2024/4-es számában intézetünk tudományos főmunkatársai, **Rácz János** „Kémek” Magyarország délkeleti megyéiben, **Bertalan Péter** *Esküdt Lajos kálváriája* és **Ligeti Dávid** *Rendszerváltoztatások kora. Somogyország 1918 és 1920 között* című írását találják.

[Subscribe](#)[Past Issues](#)[Translate](#) ▼

Az új adatkezelési tájékoztatónkat [itt tudja elolvasni](#):

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár kizárólag a saját rendezvényeivel és programjaival kapcsolatos meghívók és értesítők küldésére használta fel eddig az Ön személyes adatait (név és e-mail cím), azokat harmadik félnek nem adja át a jövőben sem. Ha nem ért egyet az Ön személyes adatainak (név, e-mail cím) további kezelésével, és a jövőben nem szeretne hírlevél formájában értesülni a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár legújabb híreiről, rendezvényeiről és programjairól, akkor kérjük, hogy jelezze ezt az info@veritas.gov.hu címen! Ebben az esetben véglegesen és helyreállíthatatlanul töröljük Önt az adatbázisunkból. Ha az adatkezeléssel kapcsolatban bármilyen kérdése vagy észrevétele van, akkor forduljon hozzánk az info@veritas.gov.hu e-mail címen.

Bízunk benne, hogy továbbra is figyelemmel kíséri a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár tevékenységét.

Copyright © VERITAS INTÉZET ÉS LEVÉLTÁR

Nem szeretne több hírlevelet kapni? [Ide kattintva iratkozhat le.](#)